Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 tot uitvoering van het klimaatplan met betrekking tot de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden met betrekking tot de invoering van de energielening en andere maatregelen. Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Sinds 2018 voert het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (hierna: VIPA), samen met het VEB, het besluit tot uitvoering van het klimaatplan met betrekking tot de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden uit. Het VIPA-klimaatplan biedt een doelgerichte ondersteuning aan de zorg- en welzijnsvoorzieningen ter realisatie van de doelstellingen opgenomen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan (2021-2030). Deze ondersteuning realiseert een potentiële jaarlijkse energiebesparing van circa 19,4 miljoen euro/jaar en potentiële broeikasreductie van 54.210 ton/jaar.

Met dit wijzigingsbesluit worden drie types wijzigingen juridisch verankerd:

(1) De energielening
Voor een verdere stimulans van de energiebesparende investeringen in de welzijns- en zorgsector vormen energieleningen een belangrijke hefboom. Vandaar dat op 3 maart 2023 de Vlaamse Regering haar goedkeuring gaf voor het ter beschikking stellen van telkens vijftig miljoen euro in 2023 en 2024 voor energieleningen (VR 2023 0303 DOC. 0180/1.)

(2) Aanpassingen in kader van aangepaste staatsteunregels
De aangepaste staatsteunregels verordening (EU) 2023/1315 van de Commissie van 23 juni 2023 worden opgenomen.

(3) Verfijning in kader van operationele werking
Uit een evaluatie van de uitgevoerde energiescans en aangevraagde klimaatsubsidies sinds 2018, kwamen een aantal operationele aandachtspunten boven die een verfijning en aanvulling van het regelgevend kader vergen. Een aantal van deze aanpassingen in kader van operationele werking, werden in 2021 (VR 2021 1712 VV DOC.0175/1BIS) en 2023 (VR 2023 2311 DOC. 1594/1) in een nota aan de Vlaamse Regering opgenomen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- **Beleidsdomein:** Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)
- **Beleidsveld:** Zorginfrastructuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (BVR) werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/215.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 7 februari 2025.

De Vlaamse Regering hechtte haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit op 7 februari 2025 en op 28 maart 2025 gaf de VR een bijkomende machtiging aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de zorginfrastructuur, om het advies van de VTC aan te vragen.

De Raad van State gaf advies nr. 77480/3 op 13 maart 2025.

De VTC gaf advies 2025/19 op 1 april 2025.

Bespreking van het advies van de Raad van State

De Raad van State gaf advies op 13 maart 2025.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan de opmerkingen uit het advies van de Raad van State.

De volgende bedenkingen uit het advies behoeven nadere bespreking:

In randnummer 3 merkt de Raad van State op dat een rechtsgrond ontbreekt voor het verlenen van leningsovereenkomsten door het Agentschap Vlaamse Bescherming. Dit gebrek aan rechtsgrond zal worden rechtgezet bij een volgende aanpassing aan het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse Sociale Bescherming.

Ten gevolge van de opmerking uit randnummer 4 werd het advies van de Vlaamse Toeizchtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens ingewonnen.

Wat de opmerking uit randnummer 8 betreft, kan gesteld worden dat het bepalen van een afwijkend rentetarief in het geheel van de klimaatsubsidiëring wel degelijk een maatregel van bijkomstige aard of van beperkt belang betreft. De stellers van het ontwerp zijn zich er wel van bewust dat het bepalen van die afwijking door middel van een ministerieel besluit zal moeten gebeuren.

Wat de opmerking van de Raad van State uit randnummer 8.3 betreft, kan de Raad gevolgd worden. De verdeling in contingenten die gelden voor ziekenhuizen enerzijds, en anders voor de andere voorzieningen werd uit het ontwerp van besluit geschrapt.
Wat de opmerking in randnummer 8.3 betreft, kan de Raad gevolgd worden dat het te vermijden is dat bepalingen uit een Europese Verordening worden geparafraseerd. Niettemin wordt geacht dat het in het kader van voorliggend besluit dienstig is voor de leesbaarheid en voor het goed begrip van de bepalingen dat elementen daaruit worden weergegeven.

De stellers van het ontwerp zijn zich bewust van de opmerking van de Raad van State (randnummer 9), wat betreft de terugwerkende kracht van het besluit, maar benadrukt wordt dat het besluit effectief een (juridische) verankering is van operationele praktijk die reeds vroeger in werking is getreden.

Bespreking van het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

De VTC gaf advies op 1 april 2025.

De VTC stelt dat het ontwerp van besluit voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen, wiens persoonsgegevens worden verwerkt.

Wel dient daartoe de rechtvaardigingsgrond uit de AVG te worden vermeld in de nota. Bij deze kan gesteld worden dat die rechtvaardigingsgrond ligt in de "taak van algemeen belang" (dossierbeheer).

Wat de overige opmerkingen uit het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens betreft, zijn de stellers zich ervan bewust dat een decretale regeling van de essentiële elementen van een verwerking van persoonsgegevens aan de orde is.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1.1.1 Historiek

Het BVR van 30/03/2018 omvat 4 instrumenten:
• Energieprestatiediagnose: de subsidieaanvrager laat zijn gebouw op energievlak analyseren. De aanvrager realiseert op eigen kosten de energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd tot 5 jaar uit de energieprestatiediagnose.
• Energieprestatiecontract: de aanvrager sluit een contract af met een derde om de maatregelen uit de energieprestatiediagnose met een terugverdientijd >5 jaar en die een energiebesparing van min. 10% genereren, te realiseren.
• Klimaatinvesteringssubsidie: Na een oproep kan de aanvrager voor de energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd >5 jaar uit de energieprestatiediagnose, klimaatsubsidies aanvragen. De subsidie bedraagt maximaal 60% van de investering, het percentage wordt afgetopt tot de terugverdientijd teruggebracht is naar 5 jaar en wordt toegekend bij oproep. De middelen uit de gesloten subsidie-enveloppe worden toegekend in functie van de broeikasgassenreductie - kostenefficiëntiegraad.
• Uitgebreide klimaatinvesteringssubsidie: idem als de gewone klimaatinvesteringssubsidie maar omdat de de minimis-drempel overschreden wordt, zakt het subsidiepercentage naar deze omschreven volgens de groepsvrijstelling verordening.

1.1.2 Wijziging

We voorzien een update van ons besluit naar aanleiding van de wijzigende geopolitieke context, de energiecrisis en de verordening (EU) 2023/1315 van de Europese commissie. De wijziging van de verordening EU 2023/1315 trad in werking op 1 juli 2023. De Vlaamse Regering gaf op 3 maart 2023

haar goedkeuring voor het ter beschikking stellen van renteloze energieleningen. De hier van toepassing zijnde artikels treden in werking vanaf 1 juli 2023.
Daarnaast kwamen uit een evaluatie van de uitgevoerde energiescans en aangevraagde klimaatsubsidies sinds 2018, een aantal operationele aandachtspunten die een verfijning en aanvulling van het bestaande regelgevend kader vergen. De hierop van toepassing zijnde artikels treden in werking vanaf 1 mei 2024.

Energieleningen

Op 3 maart 2023 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring voor het ter beschikking stellen van telkens vijftig miljoen euro in 2023 en 2024 voor renteloze energieleningen. (VR 2023 0303 DOC.0180/1). In de jaren daarna kunnen energieleningen worden verleend tegen minstens de OLO 10 jaar verhoogd met de marge die wordt aangerekend wanneer de Vlaamse Gemeenschap zelf leent of een afwijkend tarief dat de minister bevoegd voor de zorginfrastructuur en de minister bevoegd voor het budgettair beleid in onderling overleg bepalen. De energieleningen worden toegekend op basis van klimaatmaatregelen binnen een energieprestatiediagnose. De looptijd van de leningen is in functie van de terugverdientijden van de klimaatmaatregelen, met een gemiddelde looptijd per bundel van leningen per voorziening en bedraagt niet meer dan tien jaar.
De uitvoering werd geregeld in een samenwerkingsovereenkomst tussen de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (AVSB) en VIPA. VIPA zorgt voor het aanbrengen van de goedkeurde leningen, het AVSB financiert en PMV beheert de leningen.

Aanpassing in kader van aangepaste staatsteunregels

Op 1 juli 2023 ging de aangepaste staatsteunregels verordening (EU) 2023/1315 in werking. Artikels 36 bis, 38 bis en 41 zijn van toepassing voor de uitgebreide klimaatsubsidies, en worden bijgevolg in dit juridisch kader toegelicht.

Aanpassing in kader operationele werking

De evaluatie op basis van de uitgevoerde energiescans en klimaatsubsidies sinds 2018, leert ons dat het huidig instrumentarium nog onvoldoende is om versneld stappen te zetten naar de klimaatdoelstelling 2050. Onderstaande technische wijzigingen leggen de focus op het toekomstbestendig maken van onze zorg- en welzijnsvoorzieningen.

- **Van Energiescan naar energieaudit**

De energieprestatiediagnoses waren door het VEB ontwikkeld als een energiescan, waarbij de studiebureaus potentieelverbeteringen richting klimaatdoelstelling 2030 kunnen uitwerken. Vandaag de dag zijn we reeds 2024, een analyse richting 2030 zal niet meer de nodige grote maatregelen voorstellen om veerkrachtig te zijn binnen de klimaattransitie. We komen hieraan tegemoet door de energieprestatiediagnoses om te vormen naar een energieaudit.
De energieaudit is een zeer grondig uitgewerkte energieprestatiediagnose waarbij alle mogelijke energiebesparende maatregelen om klimaatneutraal te kunnen worden in kaart gebracht worden. Hiermee kunnen de welzijnsvoorzieningen een duidelijk routepad richting 2050 opnemen in hun financieel en energetisch masterplan.
Daarnaast ondersteunen we onze voorzieningen door op basis van deze energieaudit een energieprestatiecertificaat “Niet Residentieel”, conform aan de geldende EPC-regelgeving, te voorzien. Deze aanpassing werd mee opgenomen in een nota aan de Vlaamse Regering (VR 2023 2311 DOC. 1594/1).

- **Eenmalige energieprestatiediagnose**

We nemen op dat VIPA slechts éénmaal de energieprestatiediagnose financiert, met uitzondering van de voorlopers.

Voorlopers energieprestatiediagnose:

De ontwikkeling van het product energieprestatiediagnose stond in 2018 en 2019 nog niet 100% op punt. Als we deze energieprestatiediagnoses vergelijken met ons huidig aanbod, zijn de energieprestatiediagnoses 2.0 geprofessionaliseerd en verrijkt met lessons-learnt en een verdieping op een gezond binnenklimaat. Voor hun voorlopersrol kunnen alle voorzieningen met aanvraagdatum vóór 1 januari 2020 een beroep doen op een update van hun eerste energieprestatiediagnose. Hiertoe dienen ze te voldoen aan een aantal voorwaarden:

1° het kortetermijnproject uit de eerste energieprestatiediagnose is volledig uitgevoerd en elektronisch geregistreerd;
2° minstens één van de energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van langer dan 5 jaar is uitgevoerd;
3° een masterplan werd opgestart dat het energieverbruik monitort in het kader van een routepad naar de klimaatdoelstellingen van 2050;
4° de koppeling met de EAN-gegevens, om verbruiksmonitoring te kunnen realiseren, is voorzien in een digitaal platform ter beschikking gesteld door de Vlaamse overheid;
5° de energiescan is reeds 5 jaar geleden aangevraagd.

Met de opname van deze voorwaarden wensen we een katalysatoreffect te hebben op het kunnen realiseren van een adequate rapportering op het vlak van de verbruiksgegevens van de sector, maar ook een transitie te sensibiliseren inzake vastgoedstrategie met het oog op klimaatneutraliteit tegen 2050.

Voorlopers ventilatiescan:

Dit zijn aanvragers die het voorwerp zijn van het pilootproject ventilatie in woonzorgcentra volgens beslissing van de Vlaamse regering VR 2021 1712 VV.

- **Langetermijnproject op basis van fossiele brandstoffen**

Uit een analyse van de top 3 van de toegekende klimaatsubsidies, kwam renovatie van stookplaatsen als een veel voorkomende maatregel naar boven. Hieronder valt ook de toepassing van hoogrendementgasketels.
In het kader van de energiecrisis, de klimaatdoelstelling 2050, het opzet van het Vlaams Klimaatfonds en in lijn met de verordening (EU) 2023/1315 van de Europese commissie zullen energiebesparende maatregelen op basis van fossiele brandstoffen niet langer gesubsidieerd worden binnen het kader van de klimaatsubsidies van VIPA.

- **Gezond binnenmilieucomfort**

Het pilootproject ventilatie in woonzorgcentra volgens de beslissing van de Vlaamse regering VR 2021 1712 VV werd positief geëvalueerd en wordt uitgebreid naar andere sectoren. We integreren deze methodiek in ons klimaatplan zodat we stappen kunnen zetten naar een energiezuinig patrimonium met behoud van een goede binnenluchtkwaliteit.

Naast een goede binnenluchtkwaliteit is het garanderen van een goed zomercomfort ook een belangrijk aandachtspunt binnen een gezond binnenmilieucomfort. Hitte is de belangrijkste klimaat gerelateerde ziektelast en onze voorzieningen hebben een doelpubliek dat hier het meest gevoelig voor is. Het koel houden van de voorzieningen zal in de toekomst een steeds groter onderdeel uitmaken van onze energie uitdaging. Binnen de energieaudit zal een grotere focus gelegd worden op het evenwicht tussen hittepreventie en energie-efficiëntie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art 1.: Verfijnt een aantal begrippen en voegt de definiëring van enkele nieuwe begrippen toe.

Gewijzigde artikels onder Hoofdstuk 2: Energieprestatiediagnose

Art 2.: Bepaalt de uitvoeringsvoorwaarden voor de potentieelaudit (= een audit die op maat van het gebouw van de voorziening alle potentiële energiebesparende maatregelen in kaart brengt om tot de klimaatdoelstellingen richting 2050 te komen) en het korte termijnproject (= alle energiebesparende maatregelen komende uit een audit of scan met een terugverdientijd minder of gelijk aan 5 jaar). Het bepaalt de condities waarbinnen VIPA uitstel kan geven aan de uitvoering van een kortetermijnproject. Mits een goede motivatie kunnen we de aanvrager ook vrijstellen van de verplichting tot uitvoering. Een geldige motivering kan bijvoorbeeld zijn; afstand doen van het patrimonium naar aanleiding van de energiescan, of het instappen in een ESCO-project waarbij een derde partij een investeringsmasterplan uitwerkt.

Art 3.: Bepaalt het recht tot de éénmalige aanvraag van een energieprestatiediagnose. Uitzondering hierop vormen de voorzieningen die vóór 1 januari 2020 een energieprestatiediagnose aangevraagd hebben of die geparticipeerd hebben in het pilootproject ventilatie in woonzorgcentra in het kader van het Relanceplan Vlaamse Veerkracht. Voorzieningen die vóór 1 januari 2020 een energieprestatiediagnose aangevraagd hebben, zijn voorlopers en hebben bijgevolg geholpen om het product energieprestatiediagnose volledig op punt te zetten. Bijhorend definieert het de voorwaarden om recht te hebben op een update van hun energieprestatiediagnose.
In sommige gevallen is het wenselijk om een energiebesparende maatregel komende uit een opgeleverde energieprestatiediagnose te optimaliseren of te updaten. Wanneer dit het geval is wordt dit gefinancierd door VIPA. Een voorbeeld hiervan is; een energiebesparende maatregel fossiele stookplaatsrenovatie updaten naar een hernieuwbare stookplaatsrenovatie.

Bepaalt tevens de subsidievoorwaarden in geval van gedeelde infrastructuur. Een belangrijke besparing op broeikasgas uitstoot en energieverbruik, begint bij een optimaal gebruik van ons patrimonium. Het belang van gedeelde infrastructuur erkennen we met dit artikel en we definiëren op welke manier dat wij het gebruikte aandeel van onze zorg- en welzijnsvoorzieningen subsidiëren.

Gewijzigde artikels onder Hoofdstuk 2/1: Energieprestatiecontract

Art 4.: Verhoogt het percentage (25%) en de maximale som van de subsidie (10.000 euro) die het VIPA voorziet in de opmaak van een facilitatiecontract. Gezien de energiecrisis verhoogt het belang om versneld energetische renovaties door te voeren, een energieprestatiecontract biedt hier een goede ondersteuning voor.

Gewijzigde artikels onder Hoofdstuk 2/2: Langetermijnproject

Art 5: 1° Definieert een termijn waarbij men voor hetzelfde lange termijn project nieuwe subsidies kan aanvragen. Deze termijn is 15 jaar.
2° Verkort de voorwaarde van genotsrecht van 25 naar 15 jaar. We stellen vast dat deze langere

periode van vijfentwintig jaar voor sommige sectoren, waar meer beweging in het vastgoed zit (zoals bijvoorbeeld de sectoren van Opgroeien), een juridisch struikelblok vormt om een beroep te kunnen doen op een energieprestatiediagnose en de bijhorende klimaatsubsidies. Het betreft echter infrastructuur waarvan soms zeer kwetsbare doelgroepen gebruik maken waarbij de voorzieningen gebaat zijn met een ondersteuning in kader van de energietransitie.
3° In de praktijk impliceert deze bepaling dat investeringsmaatregelen met een fossiel karakter ook niet langer mogelijk zal zijn onder de-minimis.
4° In het kader van de Europese budgetten gereserveerd binnen het kader van REPower-EU (RRF) wordt het artikel 9/7 aangepast zodat energiebesparende maatregelen in het kader van de groene energietransitie gesubsidieerd kunnen worden.
In punt 5° duiden we dat dit niet van toepassing is voor langetermijnprojecten waarbij de klimaatinvesteringssubsidies worden betaald met cofinanciering vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Art 6.: Inspelend op het nieuwe regelgevend kader met betrekking tot energiedelen,(Energiedecreet artikel 4.4.2., Energiedecreet artikel 7.2.1., Energiedecreet artikel 7.2.2.§2) voorzien we een specifiek artikel over de voorwaarden voor subsidiering van collectieve warmte- en energieproductie.

Art 7 : 1° Dit artikel bepaalt dat bij elke oproep een duidelijke communicatie voorzien wordt of de klimaatinvesteringssubsidie geheel of gedeeltelijk wordt betaald uit het Vlaams Klimaatfonds, en mogelijke bijkomende voorwaarden die van toepassing zijn bij de oproep.
2° Daarnaast bepaalt dit artikel dat de energiebesparende maatregelen dienen te komen uit de analyse van de bestaande context bij bestelling van een energieprestatiediagnose. Energiebesparende maatregelen die besteld zijn vóór de opleveringsdatum van de energieprestatiediagnose kunnen bijgevolg niet gesubsidieerd worden door het VIPA.

Art 8: Vraagt het engagement van de medepartijen in kader van collectieve warmte- en energieproductie ter financiering van hun aandeel.
Bepaalt hoe lang een voorziening met een energieprestatiediagnose zijn monitoringdata ter beschikking moet houden voor het VIPA.

Art 9 : Verstrengt de voorwaarden van de bepaling “uitbetaling subsidies wordt berekend op de werkelijke kostprijs” (aanzienlijke verhogingen moeten tijdig worden gemeld) en verduidelijkt dat VIPA kan beslissen na advies ingewonnen te hebben bij inspectie van financiën.
Een extra paragraaf wordt toegevoegd die operationele condities bepaalt waarbij de klimaatinvesteringssubsidie verhoogd kan worden, wanneer na marktconsultatie de kostprijs van het langetermijnproject hoger blijkt dan geraamd in de energieprestatiediagnose. In bepaalde gevallen kan de kostprijs van de energiebesparende maatregel in belangrijke mate hoger (meer dan 15%) liggen dan wat werd geraamd in de energieprestatiediagnose. Dit kan verklaard worden doordat het globale ramingsprijzen betreffen in de energieprestatiediagnose, en dat door de energiecrisis en de huidige geopolitieke situatie de materiaalprijzen (sterk) fluctueren en soms de toeleveringsketen stil ligt. Om onze budgettaire middelen te bewaken, wordt aan de aanvrager gevraagd om belangrijke verhogingen voor te leggen aan VIPA.

Art 10: Bepaalt de maximale termijn voor het aanvragen van de tweede schijf van de subsidie en onder welke voorwaarden binnen derde partij financiering (bijvoorbeeld onder de conditie van het energieprestatiecontract) de subsidiëring van de werken kan gebeuren.

Art 11: Bepaalt dat de subsidies naar evenredigheid terugbetaald dienen te worden indien het genotsrecht van 15 jaar vroegtijdig afgebroken wordt.

Gewijzigde artikels onder Hoofdstuk 2/3: Langetermijnproject uitgebreid dossier

Art 12.: 1° Bepaalt de besparingsdoelstelling op het vlak van de energieprestatie van het langetermijnproject uitgebreid dossier zoals omschreven in het EU-kader art 38.bis van de

Verordening (EU) 2023/1315 van de commissie “investeringssteun voor energie-efficiëntiemaatregelen in gebouwen”.
2° Definieert een termijn waarbinnen men voor hetzelfde lange termijn project uitgebreid dossier nieuwe subsidies kan aanvragen.
3° Verkort de voorwaarde van het genotsrecht van 25 naar 15 jaar. We stellen vast dat deze langere periode van vijfentwintig jaar voor sommige sectoren, waar meer beweging in het vastgoed zit (zoals bijvoorbeeld de sectoren van Opgroeien), een juridisch struikelblok vormt om beroep te kunnen doen op een energieprestatiediagnose en de bijhorende klimaatsubsidies. Het betreft echter infrastructuur waarvan soms zeer kwetsbare doelgroepen gebruik maken waarbij de voorzieningen gebaat zijn met een ondersteuning in kader van de energietransitie.
6° In navolging van art 38 bis van de Verordening (EU) 2023/1315 van de commissie, kunnen maatregelen op basis van fossiele brandstoffen niet gesubsidieerd worden.
7° In kader van de Europese budgetten gereserveerd binnen het kader van Vlaamse Veerkracht wordt het artikel 9/17 aangepast zodat energiebesparende maatregelen in kader van de groene energietransitie gesubsidieerd kunnen worden. Er wordt geduid dat dit niet van toepassing is voor langetermijnprojecten uitgebreid dossier waarbij de klimaatinvesteringssubsidies worden betaald met cofinanciering vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Art 13.: Bij een langetermijnproject bedraagt de subsidie niet meer dan om de terugverdientijd terug te brengen tot 5 jaar. Het maximale steunpercentage dat een voorziening kan ontvangen, is voorts afhankelijk van verschillende factoren en opgenomen in dit besluit onder hoofdstuk 2/5 “Staatsteunbepalingen”, Art. 9/36 tot 9/38

Art. 14: Inspelend op het nieuwe regelgevend kader met betrekking tot energiedelen,(Energiedecreet artikel 4.4.2., Energiedecreet artikel 7.2.1., Energiedecreet artikel 7.2.2.§2) voorzien we een specifiek artikel over de voorwaarden voor subsidiering van collectieve warmte- en energieproductie.

Art 15.: 1° Dit artikel bepaalt dat bij elke oproep een duidelijke communicatie voorzien wordt of de klimaatinvesteringssubsidie geheel of gedeeltelijk wordt betaald uit het Vlaams Klimaatfonds, en mogelijke bijkomende voorwaarden die van toepassing zijn bij de oproep.
2° Beschrijft de afwijking voor de voorzieningen die een energieprestatiecontract hebben gesloten, om los van de oproepen hun aanvraag voor klimaatinvesteringssubsidie op elektronische wijze in te dienen bij VIPA.

Art.16.: Vraagt het engagement van de medepartijen in kader van collectieve warmte- en energieproductie ter financiering van hun aandeel.
Bepaalt hoe lang een voorziening met een energieprestatiediagnose zijn monitoringdata ter beschikking moet houden voor VIPA.

Art.17.: 1° Vertaalt de voorwaarden van verordening nr. 651/2014 die stelt dat binnen de oproepen de langetermijnprojecten uitgebreid dossier met slechts één investeringsmaatregel nooit meer klimaatinvesteringssubsidie dan 30% innemen van het totale klimaatinvesteringsbudget dat VIPA per oproep toekent.
2° Verduidelijkt dat VIPA kan beslissen over de toekenning van de subsidies na advies ingewonnen te hebben bij inspectie van financiën.
3° Een extra paragraaf wordt toegevoegd die operationele condities bepaalt waarbij de klimaatinvesteringssubsidie verhoogd kan worden, wanneer na marktconsultatie de kostprijs van het langetermijnproject uitgebreid dossier hoger blijkt dan geraamd in de energieprestatiediagnose. In bepaalde gevallen kan de kostprijs van de energiebesparende maatregel in belangrijke mate hoger (meer dan 15%) liggen dan wat werd geraamd in de energieprestatiediagnose. We merken op dat onze werkelijke kostprijs waarop we uitbetalen met regelmaat in belangrijke mate hoger ligt. Dit kan verklaard worden doordat het globale ramingsprijzen betreffen in de energieprestatiediagnose, en dat door de energiecrisis en de huidige geopolitieke situatie de materiaalprijzen sterk fluctueren en soms de toeleveringsketen stilligt, alsook de keuze van de

aanvrager om toch volledig over te stappen naar een alternatieve energiebron. Om onze budgettaire middelen te bewaken, wordt aan de aanvrager gevraagd om belangrijke verhogingen voor te leggen aan VIPA.

Art.18.: 1° Bepaalt dat de uitbetaalde klimaatinvesteringssubsidie, die berekend wordt op basis van de werkelijke kostprijs, niet meer mag bedragen dan het vastgelegde steunpercentage zoals bepaald in art 9/18.
2° Bepaalt de maximale termijn voor het aanvragen van de tweede schijf van de subsidie en onder welke voorwaarden binnen derde partij financiering (bijvoorbeeld onder de conditie van het energieprestatiecontract) de subsidiering van de werken kan gebeuren.
3° het derde lid wordt opgeheven, aangezien het in navolging van de gewijzigde regelgeving in kader van staatsteun, uitgebreid hernomen wordt in het nieuwe "Hoofdstuk 2/5: Staatsteun bepalingen".

Art.19.: Bepaalt dat de subsidies naar evenredigheid terugbetaald dienen te worden indien het genotsrecht van 15 jaar vroegtijdig afgebroken wordt.

Invoegen nieuwe hoofdstukken: "Hoofdstuk 2/4: Energieleningen" en Hoofdstuk 2/5: Staatssteunbepalingen

Art 20.: Voegt een nieuw hoofdstuk 2/4: Energieleningen toe.

Artikel 9/27:
Het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming (AVSB) is op basis van de bevoegdheden binnen het VCO-decreet en -besluit gemachtigd om ten belope van 50% van de beschikbare middelen in te zetten voor specifieke financieringsnoden binnen de welzijns- en zorgsector. Met de nota VR van 3 maart 2023 werd daaraan reeds verder invulling gegeven door in 2023 en 2024 de toestemming te verlenen om telkens max. 50 miljoen euro aan renteloze energieleningen te verstrekken. In dit artikel wordt expliciet vermeld dat de leningen in 2023 en 2024 renteloos zijn. In de jaren daarna kunnen leningen worden verstrekt tegen minstens de OLO 10 jaar verhoogd met de marge die wordt aangerekend wanneer de Vlaamse Gemeenschap zelf leent of een afwijkend rentetarief. In het geval er een rentetarief zou worden aangerekend, zal hiermee uiteraard ook rekening gehouden worden bij de bepaling van het bruto subsidie-equivalent (BSE).

In dit artikel wordt toegelicht dat de rol van VIPA eruit bestaat om de oproepen voor die energieleningen te organiseren en vervolgens de leningen samen te stellen. De kredietgever blijft het AVSB. VIPA verzorgt dus de "front office", terwijl PMV met de samenstelling van de leningen de "back office" verzorgt.

VIPA verleent daartoe een financieringstoezegging per voorziening.
De financieringstoezegging bevat:
- energiebesparende maatregelen waarvoor een energieprestatiediagnose (onder de vorm van een energiescan of energieaudit) werd voltooid (art. 9/27,2°);
- het maximale bedrag van de energielening per energiebesparende maatregel.

Artikel 9/27 bevat de volgende concrete voorwaarden:

Art. 9/27,1°: De ontlener beschikt over een voldoende financiële gezondheid. Dit is ruimer dan het louter niet als "onderneming in moeilijkheden" beschouwd worden, zoals gedefinieerd door de EU. Voldoende financiële gezondheid impliceert ook een gezonde samenhang van liquiditeit, solvabiliteit en cashflows versus aflossingen. Dit kan ook in een

groepsverband worden beschouwd. Indien bv. de moedermaatschappij ongezond is, kan de aanvraag voor een financieel gezonde dochter nog altijd afgekeurd worden.

Art. 9/27, 2°: de energiebesparende maatregelen worden in de energieprestatiediagnose opgenomen

Art.9/27, 3°+4°: De aanvrager voldoet aan de wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren zowel tijdens de looptijd als na het aflopen van de lening

Art.9/27, 5°: de aanvrager beschikt ook over minimaal een genotsrecht (wat ook een zakelijk recht kan zijn)

Art. 9/27,6°:

Het maximale leningsbedrag per energiebesparende maatregel stemt overeen met wat in de energieprestatiediagnose (art. 9/27,2°) bij de aanvraag voor de energielening werd opgenomen en eventueel werd afgetopt op moment van de financieringstoezegging. Het betreft een maximumbedrag. Indien de effectieve kostprijs later bij het afsluiten van het leningscontract lager blijkt, dan wordt dit bedrag neerwaarts bijgesteld. Indien het hoger blijkt, blijft het bedrag uit de financieringstoezegging gehandhaafd tenzij een wijziging van de financieringstoezegging wordt bekomen (zie verder).

Er wordt eerst de investeringskost inclusief btw berekend. Hierop worden dan in mindering gebracht: de andere energieleningen en de eventuele (huidige toegekende of potentiële) subsidies voor de gefinancierde klimaatmaatregelen. De potentiële subsidies worden dus ook in mindering gebracht, om de aanvrager zoveel mogelijk te stimuleren hiervan gebruik te maken. Voor een efficiënte afhandeling wordt er in de oproepen voor subsidies bepaald dat de subsidies voorafgaand aan de energieleningen moeten aangevraagd worden.

Het toegezegd bedrag kan na een financieringstoezegging enkel neerwaarts bijgesteld worden. Een hoger leningsbedrag dan de financieringstoezegging kan dus niet, hiervoor dient de financieringstoezegging door een nieuwe financieringstoezegging te worden herroepen.

<u>Voorbeeld:</u> indien investeringskost 1.000.000 euro met een niet-aftrekbare BTW 21% en een klimaatsubsidie 600.000 euro, dan kan er een lening verstrekt worden voor: 1,21 x 1.000.000 euro – 600.000 euro = 621.000 euro.

Art. 9/27, 7°: om redenen van kostenefficiëntie dient een financieringstoezegging minimaal 60.000 euro te bedragen

Art.9/27, 8°: om dezelfde reden wordt er ook een minimumbedrag bepaald per lening. Het opzetten van de lening kost 175 euro en ook aan het beheer zijn er kosten verbonden, zodat 10.000 euro het minimum is per lening

Art. 9/27, 9°: De werken mogen nog niet aangevat zijn.

Art. 9/27 10°: de leningen mogen geen betrekking hebben op de installatie van energie-uitrusting op basis van fossiele brandstoffen. Dit verbod geldt ook voor installaties die partieel op basis van fossiele brandstoffen werken (bv. warmtepompen aangevuld met aardgas).

Artikel 9/28:
§1: De financieringstoezegging omvat alle goedgekeurde maximumbedragen aan energieleningen naar aanleiding van een bepaalde oproep en voor een bepaalde voorziening.

§2: De looptijd van de energieleningen bedraagt in principe maximaal 10 jaar en wordt bepaald op basis van de gewogen gemiddelde terugverdientijd van de gefinancierde energiebesparende maatregelen op moment van de financieringstoezegging. Latere wijzigingen van kostprijs kunnen die terugverdientijd dus niet meer beïnvloeden.
De weging van de terugverdientijden gebeurt op basis van het goedgekeurde bedrag van de financiering per energiebesparende maatregel. De looptijd van de energieleningen wordt bijgevolg niet meer aangepast na de financieringstoezegging.

Voorbeeld:

Een rechtspersoon X heeft 3 voorzieningen (A, B, C).
De rechtspersoon is de aanvrager en vraagt voor de energiebesparende maatregelen uit de voltooide energiescan/audit voor de 3 voorzieningen een energielening, zoals hieronder weergegeven:

Voorziening A				
	Investeringskost na aftrek klimaatsubsidie	Energielening	Klimaatscore	TVT
Maatregel A	500 000	500 000	80	8
Maatregel B	250 000	250 000	70	12
Maatregel C	250 000	250 000	60	15
	totaal:	1 000 000	gemiddelde:	10,75

Voorziening B				
	Investeringskost na aftrek klimaatsubsidie	Energielening	Klimaatscore	TVT
Maatregel A	250 000	250 000	80	8
Maatregel B	250 000	250 000	70	12
	totaal:	500 000	gemiddelde:	10,00

Voorziening C				
	Investeringskost na aftrek klimaatsubsidie	Energielening	Klimaatscore	TVT
Maatregel A	40 000	40 000	80	8
		40 000	80,0	8,00

De aanvraag voldoet op de volgende punten niet aan de voorwaarden voor de financieringstoezegging:
- Voor voorziening A bedraagt de gemiddelde TVT gewogen op basis van het gevraagde bedrag aan energielening 10,75 jaar = ((8 x 500.000 euro) + (12 x 250.000 euro) + (15 x 250.000 euro))/1 000 000 euro.
- Voor voorziening C wordt het minimumbedrag van 60.000 euro niet gehaald.

Voorziening C kan sowieso geen beroep doen op de financiering gezien het minimumbedrag niet wordt gehaald.

Voor voorziening A wordt het gevraagde bedrag aan energielening voor maatregel C teruggebracht tot 100.000 euro.
Hierna kan VIPA de onderstaande financieringstoezeggingen verstrekken. Na deze financieringstoezeggingen kan het gefinancierde bedrag nog neerwaarts bijgesteld worden in functie van de effectieve kostprijs, maar de TVT blijft behouden.

Financieringstoezegging A				
	Investeringskost na aftrek klimaatsubsidie	Energielening	Klimaatscore	TVT
Maatregel A	500 000	500 000	80	8
Maatregel B	250 000	250 000	70	12
Maatregel C	250 000	100 000	60	15
	totaal:	850 000	gemiddelde:	10,00

Financieringstoezegging B				
	Investeringskost na aftrek klimaatsubsidie	Energielening	Klimaatscore	TVT
Maatregel A	250 000	250 000	80	8
Maatregel B	250 000	250 000	70	12
	totaal:	500 000	gemiddelde:	10,00

De energieleningen die voortvloeien uit die financieringstoezegging hebben allemaal dezelfde looptijd als de gewogen gemiddelde TVT van de behouden leningen uit de financieringstoezegging. Gezien de gemiddelde TVT voor financieringstoezegging A & B 10 jaar bedraagt, geldt dit voor de energieleningen die voortvloeien uit de achterliggende maatregelen.

Artikel 9/29:
Volgens de Algemene Groepsvrijstellingsverordening moet het bruto-subsidie-equivalent op voorhand berekend kunnen worden, zonder dat een risicoanalyse behoeft te worden uitgevoerd.
De verordening laat een bruto-subsidie-equivalent toe, die in functie van bepaalde groottemaatstaven van de entiteit, schommelt tussen de 25% en 45% van de effectieve kostprijs incl. BTW van de met leningen gefinancierde energiebesparende maatregelen.

In tegenstelling tot de klimaatsubsidies wordt hier de effectieve kostprijs incl. BTW genomen gezien de lening ook de financiering van de BTW afdekt;
Het bruto-subsidie-equivalent wordt berekend als volgt:

$$BSE = \sum_{i=0}^{t} K_i \, x \, R/12$$

waarbij:
$\boldsymbol{K_i}$ = uitstaand kapitaal op het einde van tijdstip i
$\boldsymbol{t}$ = looptijd van de lening, in maanden
$\boldsymbol{R}$ = intrestvoet op jaarbasis op basis van het referentiepercentage volgens mededeling 2008/C 14/02 van de Europese Commissie, aangepast met een marge in functie van het risicoprofiel en looptijd en bepaald volgens het intern model van VIPA.

Illustratie:
Gegeven:
Een aanvrager heeft 2 voorzieningen en voor elke voorziening een financieringstoezegging met volgende modaliteiten:

			bedrag	
financieringstoezegging	looptijd (maand)	rentevoet	lening	effectieve kostprijs
voorziening A	120	6,0%	1 000 000	1 200 000
voorziening B	60	3,0%	2 000 000	3 000 000

De leningen worden terugbetaald met gelijke maandelijkse kapitaalaflossingen.
De rentevoet per maand bedraagt 0,5% voor voorziening A en 0,25% voor voorziening B.
Op basis van de specifieke groottemaatstaven van de aanvrager mag de steunintensiteit maximaal 25% bedragen.

Hoeveel bedraagt het bruto-subsidie-equivalent (BSE)?

Voorziening A

maandelijkse intrestvoet		0,50%
einde tijdstip	Ki	KixR
0	1 000 000	5 000,00
1	991 667	4 958,33
2	983 333	4 916,67
3	975 000	4 875,00
4	966 667	4 833,33
5	958 333	4 791,67
6	950 000	4 750,00
7	941 667	4 708,33
8	933 333	4 666,67
9	925 000	4 625,00
10	916 667	4 583,33
11	908 333	4 541,67
12	900 000	4 500,00
108	100 000	500,00
109	91 667	458,33
110	83 333	416,67
111	75 000	375,00
112	66 667	333,33
113	58 333	291,67
114	50 000	250,00
115	41 667	208,33
116	33 333	166,67
117	25 000	125,00
118	16 667	83,33
119	8 333	41,67
120	0	0,00
		302 500,00

Voorziening B

maandelijkse intrestvoet		0,25%
einde tijdstip	Ki	KixR
0	2 000 000	5 000,00
1	1 966 667	4 916,67
2	1 933 333	4 833,33
3	1 900 000	4 750,00
4	1 866 667	4 666,67
5	1 833 333	4 583,33
6	1 800 000	4 500,00
7	1 766 667	4 416,67
8	1 733 333	4 333,33
9	1 700 000	4 250,00
10	1 666 667	4 166,67
11	1 633 333	4 083,33
12	1 600 000	4 000,00
48	400 000	1 000,00
49	366 667	916,67
50	333 333	833,33
51	300 000	750,00
52	266 667	666,67
53	233 333	583,33
54	200 000	500,00
55	166 667	416,67
56	133 333	333,33
57	100 000	250,00
58	66 667	166,67
59	33 333	83,33
60	0	0,00
		152 500,00

Het BSE voor beide voorzieningen samen of op niveau van de aanvrager bedraagt: 302.500 euro + 152.500 euro = 455.000 euro.

Ligt het BSE t.o.v. de effectieve kostprijs niet hoger dan het toegelaten steunpercentage?

	voorziening A	voorziening B	aanvrager
totale BSE	302 500	152 500	455 000
investeringskost	1 200 000	3 000 000	4 200 000
steunintensiteit			**10,83%**

De BSE vertegenwoordigt 10,83% van de totale effectieve investeringskost en ligt bijgevolg niet hoger dan het toegelaten steunpercentage (25%).
In geval van een inbreuk op de staatssteunregels, is er contractueel bepaald dat de bruto-subsidie-equivalent zal worden teruggevorderd voor het aandeel van de gelopen looptijd tot aan de stopzetting van de lening. Indien een lening van 5 jaar en bij stopzetting van de lening na 3 jaar (ten gevolge van een inbreuk op de staatssteunregels), wordt er 3/5 van de BSE teruggevorderd.

Artikel 9/30:
Er zullen op regelmatige basis oproepen worden gelanceerd.
De indiening van de aanvraag bestaat eruit dat de voorzieningen op het Terra-platform doorlopend het gewenste bedrag van energielening kunnen invullen naast de energiebesparende maatregelen met een voltooide energiescan of -audit.
De oproep bepaalt de uiterste datum waarop de gegevens worden geëxporteerd als basis voor de financieringstoezegging. Aanvragen die daarna worden ingediend in Terra zullen bij een volgende oproep worden behandeld.

Artikel 9/31:
Dit artikel omvat de gegevens die via het IT-platform worden ingevoerd:
- 1° Identificatiegegevens en gegevens m.b.t. gebouw en aard investering (cfr. de subsidies)
- 2° de beslissing tot aanvraag van de aanvrager
- 3° maatregelen die (indien nodig) werden genomen om blijvend de zorg- en dienstverlening te garanderen
- 4° engagementsverklaring
- 5° projectformulier bevat de technische variabelen van het project zoals weergegeven in Terra. Daartoe behoren de variabelen die van belang zijn voor de energieleningen zoals de terugverdientijd (TVT) voor de looptijd als m.b.t. CO_2 indien er een klimaatscore dient bepaald te worden voor prioritering indien de vraag naar energieleningen het aanbod overtreft (zie verder).
-6° jaarrekening (indien niet neergelegd): is van belang in het kader van het toelaatbare subsidiepercentage
-7°: indien van toepassing, dient de wetgeving overheidsopdrachten te worden nageleefd

Artikel 9/32:
De datum van ontvankelijkheid is van belang als startpunt van de beslissingstermijn van 60 dagen, bepaald onder artikel 9/33, §2.

Artikel 9/33

§1: Het maximaal beschikbare bedrag bedraagt 100 miljoen euro.

Een prioritering zal worden toegepast volgens de klimaatscore berekend conform de vermelde formule waarbij energiebesparende maatregelen met een hogere klimaatscore voorrang hebben op die met een lagere klimaatscore.

§2: De beslissingstermijn van 60 dagen met betrekking tot de financieringstoezegging, begint maar te lopen vanaf het ogenblik dat de subsidieaanvraag ontvankelijk werd verklaard volgens artikel 9/30.

De financieringstoezegging bevat de maximale bedragen voor de leningen. Dit zijn voorlopige bedragen gezien gebaseerd op de informatie uit de energieprestatiediagnose die op zijn beurt gebaseerd is op offertes.

Artikel 9/34:

De leningsovereenkomst wordt bepaald op basis van concrete contracten, gunningsbeslissingen of bestelbons met bedragen die kunnen afwijken van die waarop de financieringstoezegging werd verleend. Gezien de bedragen uit de financieringstoezegging maximumbedragen zijn, zal bij een lagere effectieve kostprijs, een lening op basis van die lagere kostprijs worden verleend. Indien de kostprijs hoger ligt dan in de financieringstoezegging, zal toch de kostprijs van de financieringstoezegging van toepassing zijn.

De leningsduur werd eerder bepaald in functie van de gemiddelde terugverdientijd van de leningen die behoren tot de financieringstoezegging.

De datum vanaf wanneer de terugbetaling start, wordt bepaald in de leningsovereenkomst. In de regel is dit de maand volgend op de volledige geldopname.

De wijze van geldopname zelf wordt ook bepaald in de leningsovereenkomst, alsook de documenten die daarvoor dienen voorgelegd te worden. Momenteel zijn in die contracten volgende opties voorzien:
- 50%/50% op basis van factuur en eindafrekening
- of 100% op basis van de eindafrekening.

Energiebesparende maatregelen met snelle oplevering zullen dikwijls onder de 2e optie vallen.

Artikel 9/35:
§1: In principe dienen de werken binnen de 2 jaar na de financieringstoezegging te worden uitgevoerd. Na de aanvatting van de werken heeft de aanvrager nog 3 jaar om deze uit te voeren.
De leidend ambtenaar kan ingeval van overmacht een afwijking van deze termijnen toestaan.

§2: In bepaalde gevallen kan de kostprijs van de energiebesparende maatregel in belangrijke mate hoger liggen dan wat werd geraamd in de energieprestatiediagnose. Bij een ongewijzigde financieringstoezegging, blijven de lagere bedragen van die financieringstoezegging van toepassing gezien deze maximumbedragen zijn.
Indien de aanvrager hiervan wil afwijken, zal hij een wijziging van de financieringstoezegging dienen te vragen. Die afwijking wordt dus maar toegestaan bij een expliciete vraag tot verhoging en dit om de toegekende leningbedragen binnen de beschikbare middelen te houden.

§3: De effectieve kostprijs wordt meegedeeld. De bedragen van de energieleningen kunnen dan ook niet hoger liggen dan die effectieve kostprijs.

Artikel 9/36:
Het ontbreken van de intrestvergoeding, wordt als een steuncomponent beschouwd. Voor de vrijstelling hiervan wordt een beroep gedaan op het vrijstellingsregime artikel 36bis, artikel 38 bis en artikel 41 van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Artikel 9/37:
In dit artikel worden de belangrijkste algemene inhoudelijke en procedurele bepalingen van de verordening opgesomd m.b.t. ondernemingen in moeilijkheden (1°) en openstaande bevelen tot terugvordering ten gevolge van eerdere toegekende onrechtmatige staatssteun.

Artikel 9/38:

Duidt het maximale steunpercentage dat een voorziening kan ontvangen bij een uitgebreid langetermijnproject. Dit is afhankelijk van verschillende factoren; zoals de grootte van de onderneming, of de voorziening inzet op één energiebesparende maatregel of een pakket van maatregelen en of een voorziening zich in een steungebied bevindt. Zoals omschreven in het EU-kader art 38.bis van de Verordening (EU) 2023/1315 van de commissie "investeringssteun voor energie-efficiëntiemaatregelen in gebouwen".
Het bedrag aan steun in geval van een energielening stemt overeen met de niet te betalen intrest en de formule werd bepaald onder artikel 9/29.

Art 21.: Bepaalt dat de toegevoegde artikels ingang hebben met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2023 voor deze die betrekking hebben op de Europese Regelgeving en energielening, of 1 mei 2024 voor deze die van toepassing zijn op de verbetering van de operationele werking.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

1. Financiële weerslag

De budgettaire impact beperkt zich tot de verhoogde kostprijs van een energieaudit t.o.v. een energiescan, de optionele meerprijs voor de integratie van ventilatiescan, zomercomfort en/of EPC NR. Tevens is er de beperkte verhoging van de subsidie voor de facilitatiekost van het energieprestatiecontract. Eind 2024 waren er 3 voorzieningen die energieprestatiecontract subsidie aangevraagd hebben. Het Vlaams Energiebedrijf is vandaag de dag in overleg met 5 voorzieningen voor een energieprestatiecontract en detecteert nog 5 potentiële voorzieningen. De impact van de verhoging van de tussenkomst in de facilitatiekost ramen we maximaal op 20.000 euro (10x 2.000 euro).
De budgettaire impact zal opgenomen worden binnen de middelen die VIPA verkrijgt vanuit het Vlaams Klimaatfonds, de cofinanciering daarbij vanuit VIPA en de middelen die VIPA verkrijgt vanuit REPower EU.

In totaal hebben we sinds 2018 reeds ca. 2.379 energiescans uitgevoerd. Deze scans zijn gratis als alle maatregelen onder de 5 jaar uitgevoerd worden binnen de 3 jaar. Tegenover de eenmalige investering van ca. 9,57 miljoen euro aan energiescans staat een potentiële jaarlijkse energiebesparing van ca. 14,7 miljoen euro en CO_2-reductie van 31.402 ton/jaar. Voor de maatregelen met een terugverdientijd groter dan 5 jaar kan de voorziening subsidies aanvragen. Voor zo'n 2.890 van deze maatregelen werden intussen klimaatsubsidies aangevraagd en verkregen. De uitvoering

van deze maatregelen zorgt jaarlijks voor 22.808 ton minder CO2-uitstoot en een besparing van 4,7 miljoen euro per jaar voor de voorzieningen. Onderstaand vindt u een overzicht van de vastgelegde budgettaire impact van de energiescans. (De overgrote meerderheid van onze energiescans dateren van voor de energiecrisis, bovenstaande ramingen houden bijgevolg nog geen rekening met de prijsstijging naar aanleiding van de energiecrisis.)

budget	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
energiescans	€ 2 750 000	€ 1 810 864	€ 1 525 383	€ 681 101	€ 741 590	€ 1 005 700	€ 1.060.255

Voor het verdiepte aanbod waarmee we het Zorgpatrimonium versneld en beter wensen voor te bereiden op de energietransitie kwam VEB op volgende raming van de aangeboden producten. De raming is gebaseerd op de gemiddelde kostprijs van de energiescans die VEB uitgevoerd heeft in opdracht van VIPA, komende uit de raamovereenkomst van 2021. Een extra kost is berekend geweest voor de verdieping die we voorzien op basis van een bevraging bij drie studiebureaus en er wordt gerekend met een indexering van 15% om in te spelen op prijsstijgingen.

Product	**Gem. ramingsprijs**
Energieaudit 2050	€ 4.645,00
geindexeerd 15%	**€ 5.341,75**
Optie EPC NR	€ 2.039,00
Optie ventilatiescan	€ 2.479,00
Optie zomercomfort	€ 792,00
Totaal	€ 9.955,00
Totaal met indexatie van 15%	**€ 11.448,25**

Wanneer we een mogelijke prognose maken van het aantal aanvragen komen we aan onderstaande budgettaire impact. We hanteren een verdeling van 30% van onze voorzieningen die enkel een energieaudit kiezen en 70% die ook de opties gezond binnenklimaat en EPC NR meenemen. Deze percentages baseren we op de procentuele verdeling die we zien bij de aanvragen uit 2024.

Prognose	**2025**
	300
30% enkel audit	90
€ 480.758	
70% incl. opties	210
€ 2.404.133	
Totaal	**€ 2.884.890**

Voornoemde uitgaven (20.000 euro + 2.884.890 euro = 2.904.890 euro) kunnen in uitvoering t.e.m. 30 juni 2026 worden opgevangen binnen de GBK-AGIF2SA-WT.

Begin 2024 stond er nog 39,1 mio euro ter beschikking. Na aftrek van de vastleggingen voor 2024 is er nog een saldo ten belope van 14,5 mio euro.

Daarna worden ze geabsorbeerd binnen de reguliere VIPA-begroting.

				beschikbaar	
GBK-AGIF2SA-WT	VAK initieel	besteding <2024	beschikbaar begin 24	gewoon	EU Repower
Beschikbaar 2024	71.567.833,23	-27.417.660,30	44.150.172,93	20.127.172,93	24.023.000,00
extra cofinanciering			645.497,55	645.497,55	
bronnen:					
+ toewijzing klimaatfonds 2022	21.320.000,00	-15.000.000,00	6.320.000,00	6.320.000,00	
+ toewijzing klimaatfonds 2023	7.000.000,00	-33.000,00	6.967.000,00	6.967.000,00	
+ cofinanciering VIPA o.b.v. nota 2022	14.464.833,00	-12.384.660,30	2.080.172,70	2.080.172,70	
+ cofinanciering VIPA o.b.v. nota 2023	4.760.000,23	0,00	4.760.000,23	4.760.000,23	
+ extra cofinanciering in 2024			645.497,55	645.497,55	
+ EU Repower	24.023.000,00		24.023.000,00		24.023.000,00
benodigde indexbuffer na verrekening historische kostprijsverhoging			-5.685.090,83	-5.280.648,74	-404.442,10
indexbuffers:			-9.954.407,34	-9.549.965,25	-404.442,10
indexbuffer oproepen 1-7			-6.900.000,00	-6.900.000,00	
indexbuffers oproepen8+9			-831.231,41	-831.231,41	
indexbuffer oproep 10: (1,025)^3-1= 7,69% op bedrag oproep 10		8.262.909,22	-635.417,72	-635.417,72	
indexbuffer oproep 11: 7,69% op bedrag oproep 11		4.028.617,73	-309.800,70	-309.800,70	
indexbuffer oproep 12: 7,69% op bedrag oproep 12		5.562.220,37	-427.734,75	-427.734,75	
indexbuffer oproep 13: 7,69% op bedrag oproep 13		7.654.185,99	-588.606,90	-445.780,67	-142.826,23
indexbuffer EU Repower: oproep 1			-261.615,87	0,00	-261.615,87
indexbuffer EU Repower: oproep 2			0,00	0,00	0,00
kostprijsverhogingen			4.269.316,51	4.269.316,51	0,00
kostprijsverhoging 2022			1.682.235,97	1.682.235,97	
kostprijsverhoging 2023			714.086,50	714.086,50	
kostprijsverhoging 2024			1.872.994,04	1.872.994,04	
beschikbaar voor vastleggingen 2024			39.110.579,65	15.492.021,74	23.618.557,90

vastleggingen 2024:	-24.599.055,04	-15.492.021,74	-9.107.033,30
- kostprijsverhoging 2024 - geen advies IF (beneden plafond)	-48.806,55	-48.806,55	
- kostprijsverhoging2024: januari	-349.941,17	-349.941,17	
- kostprijsverhoging2024: april	-551.827,38	-551.827,38	
- kostprijsverhoging2024: oktober	-493.877,03	-493.877,03	
- kostprijsverhoging2024: december	-428.541,91	-428.541,91	
- oproep 12	-5.562.220,37	-5.562.220,37	
- oproep 13	-7.654.185,99	-7.654.185,99	
- sensibilisering koepels	-76.666,67	-76.666,67	
- IT-ontwikkelingen	-12.461,84	-12.461,84	
- klimaatscans gewoon klimaat	-129.481,68	-129.481,68	
- BTW deel Repower	-184.011,15	-184.011,15	0,00
EU Repower			
- energiemaatregelen	-8.230.789,72		-8.230.789,72
-energiescans/audits: EU Repower	-876.243,58		-876.243,58
saldo 2024	14.511.524,61	0,00	14.511.524,61

In het kader van de renteloze energieleningen werd bij begrotingsakkoord van 10 maart 2023 beslist dat "*de rentekost voor de Vlaamse overheid **ten dele** wordt gecompenseerd ten bedrage van 500 keuro in 2023 en 1 mio euro vanaf 2024 voor een periode van 10 jaar*". Daarbij werd gerekend met de OLO 10 jaar + 30 basispunten (= tarief waaraan de Vlaamse Overheid zelf leent) op datum van 6 maart 2023 (bron: Departement Financiën en Begroting). De OLO 10 jaar bedroeg toen 3,3% waardoor de te compenseren rentekost op 3,6% werd vastgesteld. Op een maximaal volume van 100 miljoen euro dus een te compenseren, jaarlijkse rentekost van 3,6 miljoen euro. Cf. het begrotingsakkoord werd 1% hiervan gecompenseerd op de klassieke investeringsmachtiging van het VIPA en 2,6% vanuit de algemene middelen. Het beleidskrediet van VIPA (GB0-1GIFSX-IS) werd hierom structureel verlaagd met 500k euro tot 1 miljoen euro bij respectievelijk de begrotingsaanpassing 2023 en begrotingsopmaak 2024 en dit gedurende 10 jaar.

Gelet dat de reële productie in de periode 2023 – 2024 slechts 27.074.778,40 euro bedroeg (zie bijlage 1 bij deze nota) is deze compensatie een schromelijke overschatting en moet zij prorata worden

teruggedraaid. Volgens de afgesproken verhouding van 1% VIPA en 2,6% algemene middelen dient resulteert dit in uitvoering in een minder te compenseren rentekost van -730k euro voor VIPA en -1,9 miljoen euro voor de algemene middelen. Vanaf de begrotingsaanpassing 2025 wordt het beleidskrediet op begrotingsartikel GB0-1GIF5SX-IS daarom structureel verhoogd met +730k euro.

2. Advies Inspectie van Financiën

Inspectie van Financiën (I.F.) verleende een ongunstig advies op 19 mei 2024 op basis van:

- Punt 3.1.1: specifiek met betrekking tot de energieleningen: I.F. beschouwt het ontbreken van een intrestvergoeding als een verdoken subsidie, waarvoor het AVSB volgens I.F. niet reglementair bevoegd is.
- Punt 3.1.2: I.F. bemerkt dat de energieleningen nu ook na 2024 zouden kunnen worden toegekend, terwijl in de eerdere beslissingsnota van 3 maart 2023 de toepassingsduur werd beperkt tot 2023 en 2024.
- Punt 3.2.2: de budgettaire impact en doelmatigheidsbezwaren tegen de energieleningen die echter ook al eerder in de nota van 31 maart 2023 door I.F. werden aangehaald. Volgens I.F. is het een financieel nadelige operatie voor AVSB en de Vlaamse begroting en wordt het verleend aan voorzieningen die ook op de private markt terecht kunnen.
- Punt 3.2.3: voor de consistentie zouden de redenen van vrijstelling om binnen de 3 jaar een energieprestatiediagnose uit te voeren, ook expliciet dienen vermeld te worden voor de voorzieningen die vóór 1/1/2020 reeds een energieprestatiediagnose hebben aangevraagd en deze nu opnieuw wensen uit te voeren.
- Punt 3.2.4: de termijn van 9 jaar wordt als te kort beschouwd voor grote investeringen, I.F. stelt daarom 15 jaar voor.
- Punt 3.2.5: er ontbreekt volgens I.F. een motivering waarom er voor uitgebreide klimaatinvesteringssubsidies wel een verbod geldt voor fossiele subsidiëring, terwijl dit niet het geval is voor de gewone klimaatinvesteringssubsidies.

Hierna volgt de respons of de eventuele aanpassingen van het besluit n.a.v. het advies I.F.
Voorafgaand dient gesteld dat:

- Met betrekking tot de renteloze energieleningen werd het merendeel van de regelgevende bepalingen inhoudelijk al in de eerder goedgekeurde beslissingsnota van de Vlaamse Regering van 3 maart 2023 opgenomen. Enige nieuwe elementen – in het aan I.F. voorgelegde voorontwerp - betroffen het verlengen van de toepassingsduur tot na 2024 en het van toepassing maken van de Europese staatssteunregels. De verlenging van de toepassingsduur van het renteloos karakter wordt hier nu aangepast (cf. supra toelichting: “In dit artikel wordt expliciet vermeld dat de leningen in 2023 en 2024 renteloos zijn. In de jaren daarna bepaalt de Vlaamse Regering het rentetarief tegen minstens de financieringskost plus administratieve kost of een rentetarief dat daarvan afwijkt, waarbij het verschil binnen kredieten VIPA gecompenseerd wordt. In het geval dat er een rentetarief zou worden aangerekend, zal hiermee uiteraard ook rekening gehouden worden bij de bepaling van het bruto subsidie-equivalent (BSE).”).
  De resterende bepalingen betreffen dan enkel nog de verankering van de eerdere beslissing VR in een BVR en het zich conformeren aan de hogere Europese regelgeving.
- Met betrekking tot de klimaatsubsidies de regelgeving zich in essentie ook beperkt tot:
  - De verfijning van het procedureel en regelgevend kader;
  - De aanpassing van het regelgevend kader aan gewijzigde Europese regelgeving.

- Punt 3.1.1: dit is een opmerking die al eerder naar aanleiding van de beslissingsnota van de Vlaamse Regering van 3 maart 2023 werd gepareerd:

  Eerst en vooral is het niet omdat er in functie van de Europese regelgeving een bruto-subsidie-equivalent van de gederfde intrest dient te worden berekend, dat het verstrekken van een energielening binnen de Vlaamse regelgeving als subsidie moet worden beschouwd. Volgens het VCO-besluit is er sprake van een subsidie als er ook een kapitaal- of inkomensoverdracht aan is verbonden. De begunstigde van de energielening dient het kapitaal echter integraal terug te betalen waardoor er geen permanente kapitaaloverdracht is. Bijgevolg kan er geen sprake zijn van een subsidie.

  En zelfs indien het karakter tot gevolg zou hebben dat het AVSB impliciet en in afgeleide orde een subsidie zou verlenen, dan nog kan de Vlaamse Regering volgens artikel 12 van het decreet houdende de Vlaamse Sociale Bescherming van 18 mei 2018, het AVSB die extra taak toewijzen. Dit is dan ook precies wat dit BVR nog eens bekrachtigt, nadat hierover ook al in de nota van 3 maart 2023 gunstig werd beslist.

- Punt 3.1.2: de regels i.v.m. behoedzaamheid worden gerespecteerd:
  - In het kader van de energieleningen zal de toepassingsduur uiteindelijk beperkt blijven tot en met 2024;
  - De andere maatregelen betreffen ofwel het verankeren van de reeds eerder genomen beslissingen (beslissingsnota energielening) of hogere regelgeving (klimaatsubsidies) of technische verfijningen (klimaatsubsidies).

- Punt 3.2.2: deze opmerking werd ook naar aanleiding van de beslissingsnota van 3 maart 2023 al weerlegd.

  In het begrotingsakkoord n.a.v. de nota van 3 maart, werd een compensatie voor de rentederving voorzien van 500.000 euro in 2023 en 1 mio vanaf 2024, waardoor het verlies werd opgevangen. Bovendien worden de werkingskosten gedragen door VIPA. Bijgevolg kan er geen sprake meer zijn van een verliessituatie voor het AVSB.
  Door het incorporeren van de Europese staatssteunregels wordt er nu bovendien ook over gewaakt dat private voorzieningen geen overcompensatie genieten.

- Punt 3.2.3: de inconsistentie wordt weggewerkt.
- Punt 3.2.4: de termijn van 15 jaar wordt in het besluit opgenomen.
- Punt 3.2.5: het verbod op fossiele subsidiëring wordt doorgetrokken naar de gewone klimaatinvesteringssubsidies (de-minimis).

Het begrotingsakkoord werd verleend op 7 februari 2025.

B. ESR-TOETS

Er is geen ESR-impact voor de energieleningen.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact in termen van eventuele extra benodigd inzet van personeel.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale, noch provinciale overheden.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring van het besluit zal het aan de diensten van het Belgisch Staatsblad worden overgemaakt met het oog op publicatie in extenso.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving ter uitvoering van het klimaatplan met betrekking tot de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten het definitief goedgekeurde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Caroline GENNEZ